

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

**Szerkesztőség:**  
Főttér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Bérmentetlen leveleket csak ismét kértől fogadjunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

**Kiadóhivatal:**  
Főttér, a törvényház mellett Neumann-háznak utózára nyíló helyiségében.

**Hirdetések díjazabály szerint.**  
Egyes szám 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

**Megjelen hétfőn és ünnepek után is.**

**Előfizetési árak:**  
Helyben hazhoz hordva:

Egész évre . . . . . 12 frt.  
Fél évre . . . . . 6 frt.  
Negyed évre . . . . . 3 frt.  
Egy órára . . . . . 1 frt.

**Vidékire postán küldve:**  
Egész évre . . . . . 14 frt — kr.  
Fél évre . . . . . 7 frt — kr.  
Negyed évre . . . . . 3 frt 50 kr.  
Egy órára . . . . . 1 frt 20 kr.  
Hirdetések helyben ártandók.

## A keleti bonyodalom kísért.

Oroszország csak nem bír nyugodni, ismét mozgolódik, ismét felkel, mert nem tudja megbocsátani Sándor fejedelemnek, hogy az ő kegyes beleegyezése nélkül hozta létre Bulgária és Rumélia egyesítését, s hogy energikus magatartásával az orosz kilitások esélyeit nagyon megcsökkentette, azért most teljes erővel oda törekszik, hogy újabb zavarokat támaszson a keleti tartományok között, melyeknek egy részét Sándor fejedelem ellen akarja actióba indítani, más részét pedig arra bírni, hogy neki Bulgária megszállásánál segíélyre legyen.

Ide czélok a portánál megküldött jegyzéke, mely a nemzetközi szerződés megszégésének ürügye alatt Sándor ellen erőlyes rendszabályok alkalmazását kívánja, ezt czélozza a montenegrói kormány mozgósításba hozatalával, s a román kormánytól kezdett alkudozásával, melynek értelmében az orosz csapatok Románia területén keresztül szabad átmenetelt nyerhetnek.

A muszka agitációnak, csakugyan több jelével találkozhatunk, melyek mind oda látszanak mutatni, hogy a ctio már lényeken kezdetét is vette, s hogy mihelyt a kellő pillanat elérkezik, nem is hagyán azt a szemfüles orosz kormány állásfoglalás nélkül elszalasztani; azal azonban még alig vannak tisztában, hogy a nemzetközi alakulások nem abban az irányban fognak-e történni, mely az orosz számításokat keresztül-kasul huzza, mivel az utolsó orosz-török háboru politikája óta a keleti kis államok politikájában is nagy változások mentek végbe? Így például a szabadabb lett Szerbia határozottan orosz-ellenes politikát követ, Románia nem bírja feladni részedetését, Bulgária rajong ifju fejedelméért, Törökország pedig igen jól tudja, hogy az ő érdekei Oroszországgal össze nem egyeztethetők. Montenegró ugyan valószínű, hogy Oroszországgal szemközt a győzelemre, főleg miután az is valószínű, hogy Bulgária megszállását sem az angol kormány, sem pedig Ausztria-Magyarország nem néznék hátrátat ezekkel.

Miután azonban tapasztalat szerint a muszka kormány nem nagyon szokott válogatós lenni az eszközökben, s köztudomás szerint nincs a nagy

áldozatok, melyek meghozatalától visszariadnának, ha azzal czéljaikat elérhetni remélik, meglehet, hogy holmi igéreteik fejében Romániát rá fogják birtatni az orosz csapatok átocsátására, s azt is fölteszük, hogy Montenegró actióba vonása s a Karagyorgyevits-féle lázadás mesterséges szításával Szerbia hadi erejét a jórészt le fogják köthetni, de mind eme az orosz vállalkozásra kedvező alakulás daczára nem hiszszük, hogy az orosz számítások még ma sikerülhessenek; nem hiszszük pedig azért, mert a nagy ügyel-bajjal megszerzett békét a nagyhatalmak alig engednék meg Oroszország által is megzavartatni, s hogy abban a pillanatban, midőn az összes nagyhatalmak által csak most aláírt nemzetközi szerződést Oroszország a béke megzavarása czéljából széttebbni érdekelt hatalmak olyan állást foglalának el, mely az orosz tervek kivételére alig mutatkoznék alkalmasnak.

Ha Muszkaország a muszkabarát Gladston kormánya alatt még nem látta elérkezettnek az idők a keleti kérdés megoldására, biztosak lehetünk, hogy a most Gladstone bukásával ismét fölszínre kerülő Salisbury alatt a vállalat még nagyobb kockázattal járna. Azért mi az összes muszka manuevereket még ezuttal csak olyan kísérleteknek tartjuk, melyeket jó figyelemmel kísérni, de melyektől komolyan tartani ma még korai dolog.

(K. B.)

**A sorozó-járások ujbeosztása.** A honvédelmi miniszter körrendeletét utézt a törvényhatóságokhoz, hogy a szabadságot állományu legénység számára azokat az állomáshelyeket, ahova az illető legénységnek általános mozgósítás esetén a honvédség kiegészítési területének uj beosztása következtében eszentul bevonulniuk kell, minden sorozó-járársra nézve, az e tárgyban kiadott utasítás értelmében, az illetékes honvéd feldandár-parancsnokságokkal egyetértőleg, haladéktalanul újhol állapítsák meg s a sorozó-járársi tisztviselők által ennek alapján újhol szerkesztett kimutatás augusztus 1-ig a honvéd feldandár-parancsnokságoknak küldjék meg, egyzersmind az ujonnan megállapított bevonulási állomások az előirt hirdetményekbe azonnal bevezessék. Egyttal elrendeli a miniszter, hogy tekintettel a sorozó-járások ujbeosztására, a járársi tisztviselők által készített mozgósítási munkalátokat azt a részét, mely más sorozó-járárhoz csatolt községekre vonatkozik, az uj sorozó-járársnak augusztus 1-ig adják át.

Amennyit az autonomia — látszólag — vesztit, annyit nyer erejében a megye, melynek nemcsak a közigazgatásban, de az anyanemzet, a magyarság istápolásában is van szerepe. Minden nappal, minden évvel nagyobb, erősebb, mint egykor. Ha a megye így van, ebben az eszmében, solidaritásban az állammal, ki tagadná, hogy hatalmában — imponálni fog.

A központi közigazgatás egységessé válik — ott, a hol kell — a vidékkel egy kézben. Az acták halma megfogható, a felterjesztések nyitja alól sokszor megszabadul a megye s így a mig a kellettén belül a maga ura lesz tovább is a vármegye, addig a közigazgatás pontos, gyors lesz. Egyszóval: modern, a milyen a kor.

A kegyeletet azonban csorba nem éri, csak eltűnik itt-ott a régi chablón.

Az uj megye aerája átmeneti korszakot

**Az occupált tartományok és a telekkönyv.** Az occupált tartományok parjavor és tessai körleteiben, a hol a szükséges munkalátokkal elkészült, a telekkönyvi intézmény f. év augusztus 1-ével életbe lép. A banjalukai, derventi és bosnia-gradiskai körletekben jelenleg oly gyorsan haladnak a munkalátok, hogy a telekkönyvek itt is előreláthatólag a legközelebbi időben beíhetők.

## MEGYEI KÖZÜGYEK.

### A régi megye utolsó ülése.

Arad, július 12.

A régi jó táblabírak kora lejárt. Azoknak a patriarehalis jellemeknek ma már nagyon erős, nagyon követelő volna ez a modern szellem, mely az államiság magas niveau-jához formálja lépésről-lépésre a közigazgatást is.

A régi Arad megye utóljára jött össze, az uj közigazgatás aerájának kezdete előtt. Egy legutolsó rendkívüli gyűlés már csak olyan formalitás lesz. A régi, puritán megye átadja az örökséget az újnak, az új az kezében a megyei reformmál, az uj idők uj alakjában vigye, eltesse tovább az ő örökét.

A régi megye azért nem hal meg, csak megifjodik s eltűnik itt-ott a régi chablón, mely az idők uj emberei között olyan volt, mint egy rom; érdekes, de haszna nincsen.

A kegyeletet csorba nem éri. A régi jó karok és rendek emléke glorificálódní fog a multban a nehéz, hosszú utért, melyet az uj megyeig megtettek.

A régi főispánok képei onnan az öreg falakról nyugodtan tekinthetnek alá, mert a maiak a zold asztal mellett nem tölük válnak meg az államért, hanem kezét fognak vele, hogy ettől a megye erősödjék.

Amennyit az autonomia — látszólag — vesztit, annyit nyer erejében a megye, melynek nemcsak a közigazgatásban, de az anyanemzet, a magyarság istápolásában is van szerepe. Minden nappal, minden évvel nagyobb, erősebb, mint egykor. Ha a megye így van, ebben az eszmében, solidaritásban az állammal, ki tagadná, hogy hatalmában — imponálni fog.

A központi közigazgatás egységessé válik — ott, a hol kell — a vidékkel egy kézben. Az acták halma megfogható, a felterjesztések nyitja alól sokszor megszabadul a megye s így a mig a kellettén belül a maga ura lesz tovább is a vármegye, addig a közigazgatás pontos, gyors lesz. Egyszóval: modern, a milyen a kor.

A kegyeletet azonban csorba nem éri, csak eltűnik itt-ott a régi chablón.

Az uj megye aerája átmeneti korszakot

Sőt ellenkezőleg, szavait tett követte. felhuzta keztyitit, vette sétatobját s ment — egyenesen leánynézőbe.

Az az hogy nem ment mindjárt leánynézőbe, hanem felkereste egy régi jó barátját, hogy mutassa be olyan szegényebb családoknál, hol szép, fiatal leányok is vannak.

Vége két hónapi keresés után, s miután magát több szegény sorsu iri családnál bemutattatta, Remegi őrnagy megtalálni vélte azt, akit keresett.

Röpködi Adél esinos, kedves, ártatlan leányka volt; alig 19 éves s mintegy arra teremtve, hogy az őrnagy ur házasságot álmit megvalósítsa.

Kedves ártatlanságát csak bája s ezt viszont csak minden szépért rajongó szívének áldott jóságá multa fölül.

Igaz ugyan, hogy a rossz világ suttogott egyet-mást az Adél s a városkában csak nem rég letelepült fiatal orvos közti viszonyról, ki szintegy rajongott minden szépért, mint a leányka, de hát Remegi őrnagy nagyon jól tudta azt, hogy kis városban, hol mindenik ismeri a másikat, a leány — főleg ha szegény és oly esinos, mint Adél volt — sok mindenféle szoboszednek ki van téve.

Neki tetszett a leány s ő önmagának akart nősilni. Mit törődött ő a mende-mondákkal: csak egyszer neje legyen Adél, majd elmúlunk a rágalmazók maguktól, s ha nem? Akkor majd megmutatja ő . . . stb.

Ilyféle gondolatok közt határozta el magát a leánykerésre, s tervét még aznap ki is vitte.

Röpködiék igen megtisztelve érezték magukat ly elökölő s gazdag kéré által s örömmel adták beleegyezésüket.

Adél egy kisse hozott.

A haraszt nem zörgött hiába, s kik azt állították, hogy a leánykának Lengedi orvos tetszik, legkevesebbe sem csalódtak ( föltevésükben.

Csak hogy Lengedi orvos pályája kezdetén állt, azaz az összes nehézségeivel szemben,

nem teremt. A változás gyors lesz, minőt a szükség kíván az intézkedéshez, melyet a közigazgatás reformja fogatosít.

A régi és uj megye közt nagy válaszfal azonban azért nem támad, mert reformnem akkora esettel dolgozik, hogy egy vonással egy régi képet eltüntessen.

A benne lehetné beoltani új ággal. Ezt tudták azok, akik a közigazgatás reformját, valósluláshoz vitték, tudták, mert ismerték a megye hagyományos jogait, melyeknek küzdelmeiben volt annyi részüik mint azoknak, kik ma egy uj korszak ellenállhatlan hatalma elé jereihök triumphál közelítenek.

Minden kornak olyan a hívó szava, amínót a gondolkodó fők megérteni képesek. A kik előle kitérnek, lehetnek a traditíók őszinte vagy farizeus rajongói, de mindig ugy volt, hogy előbb-utóbb belátták, hogy az ideák többnyire keresztződnek a valóság követelesével.

A megyei közigazgatás reformja bevégzett tény, s már csak napok kellenek, hogy a gyakorlat bebizonyítani kezdje, hogy azoknak, akik megteremtették, vagy akik pusztán a traditíók miatt ellenették, — van-e igazuk?

A meggyöződés ragaszkodása benntünk a megifjodó megye hírei közt tart.

Éppen ezért ma, a régi Arad megye utolsó ülése csak ismételténi tudjuk, hogy az a modern szellem, mely az államiság magas niveau-jához formálja lépésről-lépésre a közigazgatást is, amelle, hogy lejáratja a régi jó táblabírak korát, a régi megyét csak megifjítja, de nem törli el.

A kegyeletet csorba nem éri és a régi karok és rendek emléke glorificálódní fog a multban a nehéz, hosszú utért, melyet a mai uj megyéig megtettek.

Uj idők mindig reformokban születnek. (tt.)

Az tilés lefolyásáról tudósításunkat az alábbiakban adjuk.

II.

T a b a j d i Károly főispán kérvéssel 10 óra után megnyitván a közgyűlést, mindenekelőlt felolvastatott és felolvasás után tudomásul vétetett az alsópán évnegyedes jelentése.

O r m ó s alsópán indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg részvételt fejezte ki azon vesztesség felett, mely a törvényhatósági bizottságot egyik legbuzgóbb tagjának G a á l Sándornak elhalálózása által érte.

Tudomásul vétetett azután a számonkérő bizottság jelentése is, mely szerint a megyei központi hivatalok mindenike tökéletesen rendben találtatott, hasonlókép tudomásul vétetett a földmívelés-, ipar- és kereskedelemi miniszternek kértendbéli leirata, melyekben K u r a n d a Emil szeb. es Duck e r t s Julesnek belga consullá történt kinevezetését tudatja a törvényhatósággal.

S z a t h m á r y Gyula főjegyző ezután előterjeszti az állandó választmány jelentését

Amily tágkörtek voltak ismeretei s olvasottsága, épp oly szűkörü volt elienturája. s ha voltak is szép könyvei, de annál kevesebb patiensé volt. Hogy pedig az olvasottságból és regényekből nem lehet megélni: ezt Adél jól tudta, s épp ez magyarázza meg, hogy némi habozás után végre is az őrnagyit czim és vagydon diadalmaszkodott az egyszerű ténsasszony-ság fölött, szóval Adél „igent” mondott az őrnagyuk.

Az eljegyzést még aznap megtartották. Remegi őrnagy boldogsága nem ismert határt, a hetedik égben uszott, s minél inkább közeledett a menyegző napja, annál türelmentlenebbül várta azt, s annál szerelmesebb lón bájós arájába.

Adél szeretetreméltó jegyes volt, ki vőlegénye legitimusk gondolatát is elleste s az őrnagy rég elfeledte már a Lengedi orvosról hallott mende-mondát.

Csak egy hét választá már el a szerelmes őrnagyot a menyegző napjától.

Szép nyári estén együtt ültek a jegyesek a kiskerti lugásban Röpködiéknél.

Adél legényesen hajlott az őrnagy vállára, kicsiny kezei vőlegénye szűrkülő bizonyos háját simogatták végig.

Olyan pillanat volt ez, mikor a sziv kitágul édes szeretetlől ittason, az ajk szóra nyílik, a sziv és lélek közlekenyű lesznek s nincs többé titok a szerelmesek között.

Remegi őrnagy a jövőről beszélt.

— Tudod-e — szakította felbe Adél — hogy még egy nagy kéresem volna?

— Kérésed? — viszonzá az őrnagy — mondd, mi az?

— Megmondanám, de nem merem, mert félek, hogy megharagudszol.

— Megharagudni, én? Ugyan képes volnék-e read haragudni? Előre is biztosítalak, hogy teljesiteni fogom.

— Igazán? Hát, látod, én mig itthon voltam, nagyon szerettem a zenét és a könyveket. E két dolgot szeretném uj otthonomba, házhoz is magammal vinni, szeretném e kedvencez foglalkozásaimat ott is folytatni, s

azon kérdőpontokra vonatkozólag, melyeket az ipar- és kereskedelemi miniszter a házaló-kereskedésnek törvény útján való rendezése ügyében a megyéhez intézett.

E kérdőpontok mindenikére megadja a feleletet az állandó választmány, s ezek szerint javasolja, hogy a házalás kivételes kereskedelmi foglalkozásnak tekintessék, mely csakis nagykoru és erkölcsileg kifogástalan egyének által lehet üzbeth, kiknek azonkívül magyar vagy osztrák alattvalóknak kell lenniök; a házalási engedély csak egy évre szóljön; a házalási könyvet a járársi szolgabíró állítsa ki, kinél e végből minden házaló tartozik magát bejelenteni; országos vásárokon igen, de helyi vásáron nem nyithat sátor a házaló, azonkívül nem tarthat segédet sem stb.

Az állandó választmány e javaslata egész terjedelmében elfogadtatott s a földmívelés-, ipar- és kereskedelemi miniszterhez felterjesztetni rendeltetett.

Ezuttán a ménesi vinczellérképezde két tanulója számára a megye által megajánlott 300 frt ellátási díj további hat évre megszávatott azon hozzáadással, hogy a két növendék esetleg 40—40 frtnyi ruházási járulékok is kapjon.

Arad város közönségének átiratára, mely szerint a felépítendő fogház számára megajánlott 4500 □ m-nyi telket 9000 □ méterre elterjeszté ki, a főispán indítványára folytatn lehajozta a közgyűlés, hogy az így megkésztározott telek töltési munkalatait is magára vállalja.

Zolyom és Maramaros megyék két jelenléteknőbb átiratának tudomásul vétele után T a b a j d i Átirátok főispán jelentit, miszerint az előbb nyugdíjaztatásáért folyamodott Sz a t h m á r y János megyei főszámvéví újabb kérvényt nyújtott be, melyben kéri, hogy miuttán kegydíjaztatása és felmentetése a bolgyminiszterium által függőben van tartva és bizonyos feltételekhez lett kötve, a megye közönségéhez intézett kérvényére való határozás is addig függőben tartassék. Ennelfogva e tárgy a napirendről levétetett.

Miután még a központi gyámpéztári, valamint a közközházi számadások, további az egyes községek gyámpéztári számadásai felülvizsgálatknak mondaták ki, áttért a közgyűlés az egészségügyi bizottság több átiratának tárgyalására, melyekben az több fontos szabályrendelet elfogadását sürgeti.

Első sorban elfogadtatott e bizottság azon javaslata, melyben egy a bányamunkások megsérülése esetén teendő intézkedésekre vonatkozó szabályrendeletet terjeszt be.

E szabályrendelet igen udvos intézkedéseket foglalván magában, egész terjedelmében elfogadtatott és kihirdetettai rendeltetett.

Nagyobb vitára adott alkalmat az egészségügyi bizottság által be terjesztett másik szabályrendelet, mely az építkezésekre általán, ezek gyakorlati módjaira; az építési anyagra s a lakházak beosztására vonatkozott.

N a c h t n e b e l Ödön a felolvasott szabályrendeletet a részletes tárgyalás alapján meg fogadja el. — Mert azt városokban talán igen, de a megyei községekben és falukban éppen nem lehet foganatosítani és amennyiben lehetne, az teljesen az előjárások önkényének volna kitéve. Így például nincs megmondva a szabályrendeletben az

mivel te sem zeneértő, sem irodalombarát nem vagy, attól félek, hogy ez talán terhedre volna.

— Bohó gyermek, — viszonzá az őrnagy — hát úgy nézek én ki, mint aki képes volna kedves kis neje ez ártatlan kedvteléseit gátolni. Igaz, hogy én magam nem sokat értek a zenéhez, sőt, ha meg kell vállanom, biz én a szépirodalommal sem foglalkoztam soha, hanem az legkevesebbe se gátoljon tégéd.

— Mily jó vagy te! — mondá Adél bájos mosolyval — de látod, kiképzetésem még fölötébb biányos s épp azért, mert te ezekben segélyemre nem lehetsz, — bár ezt szívből óhajtanám — azt hiszem, megengeded, hogy Lengedi orvost néha házuknál elfogadjam, ki alapos jártassággal bír ezekben s kiképzetésemet örömmel vállalná magára.

A Lengedi név hallatára az őrnagy arca kissé elborult s kékredve tekintett jegyésére. De Adél oly gyermeket ártatlansággal, oly stíziés bájjal tekintett fel hozzá, hogy a keletkező gyanu már eszéjében feltel-folyta, az őrnagy szegyelni kezdé letekyenyiségét.

S mit is tagadhatna meg a szerető férfi imádott leánykájától egy héttel a menyegző előtt.

Remegi őrnagy is beleegyezett tehát, hogy az orvos néha ellátogasson hozzájuk s nejét a zene- és irodalomban tovább kiképezze, csak azt kötötte ki magának, hogy a lezkeórákon ő is jelen lehessen.

Adél ezt igen természetesen találta s egy forró eskü volt az előzékeny jegyes kiérdemelt jutalma.

Az egy hét gyorsan telt el. A menyegző fényes volt. Nagy lakoma, jókedv s táncz.

A menyegző alkalmával Adél maga mutatá be az orvost férjének.

(Vége köv.)

## Az „ARADI KÖZLÖNY” tározója

(Július 12.)

### A házibarád.

(Elmaradt szarvak.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tározója. —  
(Írta: Bánfalvy Lajos.)

Remegi őrnagy s tükör előtt állt s különös gondallal pödörgette már-már szürkülőni kezdő hajuszát.

Egyes makrancosabb szörke szálak sehogysem akartak gletódás sorakozni s Remegi őrnagy egy dobozkából fekete bajuszpedrót vevé elő, az ellenszegülő szálakat lenyűgözte s kényszeríté, hogy kötélnek álljanak.

Kettős czélt ért el ez által. Először is legyőzte a fellázadt bizonyos s a tömegből kikukorodó szálak ellenszegülését, másodsor pedig az évek elodázhatatlan jele: a szörke szín egyszerre-ifju kinézést és üdöséget nyert a f e k e t e bajuszpedrótvaló manipuláció által.

Remegi őrnagy eléggülten mosolygott s még egyszer tekintve tükörbe, egy támlányba dönt.

E heres mozdulat némi kis fájdalmat okozott jobb lábának s az őrnagy ártotrral kapott a fájdalmas helyhez.

Bizonyára eltalálták önök, mi bája van Remegi őrnagyunk.

Az idők járnak . . .  
Az őrnagy már tul jár a negyvenen, közeledik az ötven felé s a szürkülő bajusz, a jobb lábászában jelentkező csúszos fájdalom, egyaránt az elörrépett évek szomorú bizonyosságai.

Remegi őrnagy jól tudja ezt, valamint hogy nem titkolja el önmaga előtt azt sem, hogy milyen jól esnek ifylenkor reggel, ha az ember elé nyájas kis feleség lépne s hozzá az illatos mókát saját, picziny kacsoival edesítvén meg a reggelit.

Mert Remegi őrnagy daczára, hogy fiatalabb éveiben a nők kedvence volt, vagy

éppen ezért, nótelen maradt s bár nem egy leányka tekintetett akkoriban reá sokat sejtető epedő szemekkel s nem egy mamaigyekezett őt saját családi körében lebékélni. Remegi őrnagy ellentállt epedő tekintetnek épp ugy, mint a mamák halóinak s elnyótt adott a vig. zajos, nótelen életnek, a esendes családi boldogság fölött.

Vagyoni állása gondtalan életet biztosított számára s esinos agglégényszállást tartott. B . . . ben.

Néhány év óta elbocsátatását kérelmezte a tényleges állományból s nyugolombá lépett.

De ez a néhány év meghozta neki bőven az agglégénységgel járó összes kellemetlenségeket.

Homlokán és szemé körül apró redők-kék képződtek, bajusza és haja szürkülőni kezdett s végre jött a közhény, s egyszer azon vette magát észre, hogy naponta jobban megteelik fájó visszaemlékezéssel az elpazarolt drága multa, az ifjuság fölött s mindég sürribben fölmerült elméjében a házasság gondolata.

Ma ismét e tárgy forgott elméjében. Jobban mint valaha érezte az egyedüllét kellemetlen voltát s jobban mint valaha vágyakozott egy hü. szerető nő után, ki aggrában istáppja legyen.

— Hátha megnősülne! — gondolá magában. S miért ne? — tervé azonnal utáná. Vagyoni helyzeted s rangod egyaránt lehetővé teszik, hogy talán még fiatal nőre is találj, ki örülni fog, ha szegénységét vagyonnal, igénytelen nevát rangoddal cselribeti föl. Hogy idős vagy? No bizony, Remegi őrnagy jól conserválta magát s aztán . . . s szavaknál hrtelen felemelkedett. . . Szeretném látni, ki tagadja el, hogy még leány vagyok a gáton? — az az éles fájdalom, mely e szavaknál jobb lábába nyíltak s a kézmozdulat, melylyel azt kiserte, hatalmasan tiltakoztak ugyan, de Remegi őrnagy nem azért volt katonameber, hogy egy kis fájdalom által legyőzzék magát.

sem, hogy az építkezés bejelentése után az előjárás mennyi idő alatt köteles az építkezés megkezdésére feleltetni, már pedig ennél igen sok vízszelést fordulhat elő. Az egész szabályrendelet nem elöl meg a megye községei állapotának, s ezért indványozza, hogy az az állandó választmányhoz visszaterjesse az egész szabályrendeletet a megyei állapotok természetének megfelelőleg módosításra.

Sánka Lajos szerint azért, mert egy szabályrendelet keresztültelével nehézségekkel jár némely helyeken, még nem keresztülti vihetetlen. És ő éppen az ily helyeken fogantatott, hogy a legbiztosabb, mert a megye legtöbb községeiben a lakházak építése annyira az egészségügyi szabályok ellenére történik, hogy ennek megtérítésébe valóban ellenkezik a humanitással. Kifogadja a szabályrendeletet.

Dr. Issekutz Károly főorvos maga is meg van győződve arról, hogy a szabályrendelet keresztültelével több tekintetben nehézség s talán terhelés is fogja a népet, de hisz kárhoztalva lesz azáltal, hogy egészséges lakházakat fog kapni és hogy orvosolva lesz egy régi nagy hiba, a melyet t. i. a házak alapzatának megmondatlan építése által követtek és követnek el. Kifogadásra ajánlja a szabályrendeletet.

Ormos alispán bizsi a szolgabírók erejében, mely lehetővé teszi azt, hogy a szabályrendeletnek legalább nagy része fogantatott legyen. Okvetlenül több figyelmet kell fordítanunk az egészségügyre, melynek érdekében a szabályrendelet is alkotott. És különben is a megye hegyoldali részén a keresztültel nem is fog nehézségeket okozni, a lapályos, mezős részekben pedig okvetlenül meg kell azon egészségügyi intézkedéseket tenni, mik a szabályzatban foglaltak.

Tabajdi főispán szerint az egész szabályrendelet most csak a jövőnek alkotott s a jelenlegi helyzetet alig segítene. Ő nagyon rossz elnevezésnek tartja azt, ha a szabályrendeletben mindig az abszolút jó elérését tűzzük ki célul, és nem figyeljük meg azt, vajjon az illető szabályrendelet végrehajtható-e? És különben is a tárgyalás alatt szabályzat hiányos. Mert az építkezés szabályozásánál az egészségügyi szempont csak egyik szempont, és minden szempontból ugyanegy tárgyra vonatkozólag külön szabályrendelet alkotni nem lehet. Hiányzik a szabályzatból szépséget szempont, és nincs benne egy szó sem a tisztviselői szempontról. A munkát hasznos, de egyoldalú, és ezért ő maga is azt indványozza, miszerint a szabályrendelet adassék vissza az állandó választmánynak azon utasítással, hogy azt első sorban a megye tényleg fennálló viszonyaihoz mérten alakítsa át, hogy azt a fórumot, a mely az építkezéseket illeték megtartását megbírálja, határozza meg kötelező érvényűre, és hogy észrevétel nélkül 48 óra alatt tegye meg, s hogy végül a szabályzatot a többi szempontok tekintetbevételével is egészítse ki.

A határozatot ily értelemben mondta ki a közgyűlés. Tárgyalás alá vétetett ezután az egészségügyi bizottságnak az ébirtásra vonatkozólag alkotott szabályrendelete, mely szintén hosszabb — többször mulatságossá váló — vitára adott alkalmat.

A szabályrendelet fölve az, hogy az ebek mindenütt a legbiztosabb felügyelet alatt álljanak s e tekintetben a legkisebb aprólékosságig kiterjeszkedik.

Ormos alispán nem lát a szabályzatban semmi alkalmat. A gyepmesteri állások felállítását csak szaporitással a közöltségeket. És nem minden községben van olyan czigány, aki ezt ingyen elvállalja. Ő az ebek által okozott mindenféle baj és veszedelmek ellen csak egy biztosítékot lát, és ez az, hogy mindenki csak a vagyonaéhoz mért számban tarthasson kutyákat, a feleslegre pedig adó vettesse ki.

Össze kell írni a megye összes kutyáit és ő biztosítja a közgyűlést, hogy az összeírás után, ha ezt a szolgabírók érélyesen végrehajtják, a kutyák háromnegyedrése elpusztul! (Derültség.)

Sánka Lajos nehézségek tartja azt meghatározni, hogy hány kutya szükséges egy gazdaságnak. És különben is népszerűtlen dolog ma az adókat fokozni. Sokkal jobb és rövidebb mód az, ha a feleslegesen megadottakat megadótatjuk, de kispusztítjuk! Ajánlja e módot, mint a melyt ő már gyakorlatilag keresztülti is vitt.

Paradyszer éppen a felesleges kutyák levetését tartja nehez dolognak. Ha adót vetünk ki rájuk, kik meghatározta maga, hogy mennyi a felesleg, midőn bejelent, hogy mennyiért hajlandó csak az adót megfizetni. Igen pártolja azt, hogy az összes kutyákat összeírják. A nép minden statistikai összeírásból rogtán adót sejt és megijed. Ő foglalkozott már a dologgal s össze is íratta az ő járása kutyáit ma az összeírt 4000 ebből 1270 van csak. Pártolja a kutyaadót, mert anélkül olyanok is tartanak ebeket, kiknek maguknak sincs mit enni, s az ilyen ebek aztán kóborolnak, pusztítják a vadállományt s egyéb károkat is okoznak.

Ormos alispán nem érti, mint indványozhatta Sánka Lajos szolgabíró a kutyák levetését, mikor a községeiben a lövöldözés szabályrendeletileg szigorúan meg van tiltva.

Sánka szolgabíró azt hiszi, hogy a simogatással nem lehet az ebeket kispusztítani. Csukav sem lát az adóban elégedő biztosítékot. Hiszen ezek a megadótatott kutyák szinte több joggal foghatnak kóborolni, mert hisz ő k a d o f i z e t ö k ! (Hosszas, élénk derültség.) A pecérez tartását s a szjakosarak kötelező használatának behozatálát többet vár.

Szatmáry főispán szerint az adó behozása által tulmonnák a ezen. Itt tulajdonképpen csak a veszett ebek elleni intézkedésekről van szó. Ajánlja a szabályrendeletet az elfogadásra.

Tabajdi Károly főispán hosszabban szolt hozzá a kérdéshez. Az egyes községeiben a megmaradás veszélye állandó: már pedig ezen segíteni kell. Eppen a szegény osztály az, mely a legtöbb kutyát tartja és ez osztály nem gondolja, csak túri az ebeket. Nem ad nekik eleget ételt, nem vigyáz rájuk, s így azok könnyen ki vannak téve annak, hogy megreszszenek. A kutyáadóban nem lát elég garantált. Ez adó behozatálása megfelelő kivételre sok nehézséggel jár. A szabályrendelet alkotásánál a fősúlyt a megfelelésre kell fektetni. Indványozza azáltal, hogy a szabályrendelet adassék vissza az állandó választmánynak, hogy az az összeírás megjelölése s a statistikai adatok beszerzése után azt megfelelőleg módosítsa s a felesleg kispusztításáról indványt tegyen.

A közgyűlés ez indványt elfogadta. Több apró ügy letergyalása után választás következett. A világi uti bizottság egy megíreseedt helyére Bohus István, a termovai bizottságba pedig Boros Kálmán választották meg.

A betegápolási pótadó 1887-iki kivétési kulcsa 0.8 százalékban állapított meg. A közégi levélhordók szervezése tárgyában átdolgozott szabályrendelet Tajabdi főispán és Szárán szolgabíró hozzászólása után elfogadott. A szabályzat szerint minden községről a körjegyzőség naponta egy levélhordót küld a postállomáshoz, ki a magán- és hivatalos leveleket onnan behozza.

Ez után a behajthatatlanok bejelentett gyámpénztári tartozásainak leirátását rendelte el a közgyűlés. Dr. Pauller Gyulának levele, melyben a megyének, felejtetetlen atyja halála alkalmából hozzá intézett részvétirátát megköszöni, tudomásul vetetett. A magyar orvosok- és természetvizsgálóknap augusztus 22-én Buzián tartandó vándorgyűlésére a megye képviselőiben dr. Matavowszky Nándor és dr. Issekutz utaznak el.

Szalay Károly aradi ügyvéd Arad megye nemesei közé iktatott, s nemesle vele kihirdettnél rendeltetett. Ezután tárgyalás alá vétetett Szárán község és a zárandi uradalom s érdektársaik

kérényve a harkályi Köröshida való vámszedési jog kiegyesítése iránt. E tárgyalás is hosszabb vita fejlődött ki, melyben a főispán és alispánon kívül Pálffy főmörnök, Sánka és szolgabíró és Vársárhelyi László vettek részt.

Tabajdi főispán azt kívánja, hogy a befolyó jövedelmek letétként az alispán kezébe, ily értelemben szoltat fel Vársárhelyi László is, mig Ormos alispán a jövedelmek inkább az érdekeltek által kezeltetné.

A közgyűlés a vámszedési jogot megadja, a vámdíj-szabályzatot elfogadja s elhatározza, hogy a hidalap és jövedelem az alispán által kezeltetessék. Következt ezután Szapary-liget telepítvény község szervezésének tárgyalása.

Tabajdi főispán szükségesnek és sürögnek tartja a község szervezést. De az ily község hatóságai szervezet nélkül nem maradhat meg. Egeelőre elég lesz egy nyegedezőszálly jegyzői állás szervezése. Ha aztán később szükségessé válik, elő lehet lépíteni másodosztályúvá.

Végh Aurél előterjeszti, hogy az ott levő családhoz még 120 család hozzátelepül s az így megsaporodott lakosság is sürögössé teszi a község szervezést. Ami a jegyző javadalmazását illeti, a kinestár neki évenként 19 cat. hold használatát bocsátja rendelkezésére. A közégi épületeket szintén a kinestár adja. Az italmérési jog szintén növelni fogja a község jövedelmét. És községgé kell szervezni a telepítvényt már azért is, mert így egyes szedelőket üthetik ott zsarolásukat s ezek intezik ügyeit.

Több folyó ügy intéztetett el ezután. Az utolsó érdekes tárgy a glogovázi templomépítési kérdése volt.

A járási szolgabíró ugyan is bejelent, hogy Glogováz község a felépítendő cath. templom költségeihez 5000 frtal kíván járulni s kéri ebbeli határozatát jóváhagyatni.

Szatmáry főispán előterjeszti az állandó választmány javaslatát, mely szerint a határozat jóváhagyandó lenne, szemben több glogovázi lakos által aláirt azon kérénynyel, mely a jóváhagyás megtagadását kéri.

Győrky és az állandó választmány javaslatát pártolja, esodalkozását fejezi ki a felett, hogy most éppen azok ellenzik a templom felépítését, kik a mozgalmat megindították.

Ordy az építést elhalasztandónak tartja, mert a megieví pénzalag még nem elegegés a teljes felszerelésre.

Győrky szerint nem lehet az építést elhalasztani, mert azok, kik nagyobb összeget ígértek, hajlott koruk s kérdés, hogy az igeirt összeg haláluk esetén meg fog-e adatni.

Végh Aurél tudja, hogy az összeg és anyag is megvan az építéshez. Mielőtt azonban az építés megkezdhető volna, hozza meg a község határozatát, hogy hova akarja a templomot építeni. A régi templom mellett ott van a paplak és iskola is, ez tehát a mellett szól, hogy az új templom a réginek helyén építessék fel. Ebben különben a községnek kell határoznia.

Ormos alispán előterjeszti, hogy a kegyuraságot a templom felett a kinestár képviseli. Ttle függ a lebontás engedélyezése s esetleg a hely meghatározása is. Meg kell tehát kérdezni ez irányban a kinestárt is.

Tabajdi főispán szerint a helyre vonatkozólag három factor dönt, a hitközség, a püspök és a kinestár, s azoknál kell folytatnia a politikai hatóságok is. Az építés szükségkétségtelen; a megsaporodott hívőknek a régi templom nem elég.

Ő azt indványozza, hogy a község határozata jóváhagyatván, utasítsák a járási szolgabíró, miszerint vegre ki a hitközségnek a templom helyére vonatkozó világot akaratát. Ez aztán felterjesztetik a püspökhöz és a kegyurhoz. Így aztán létrejön a megállapodás. A politikai hatóság pedig megköveteli, hogy az építési munkálatokra versenytergyalás tizessék ki, s azok ne adassanak önként valamely vállalkozónak.

György és Sánka Lajos vettek részt. — R. Világo s községnek megengedtetett, hogy a községi ház felépítésénél a közmunkaerőből annyit felhasználhasson, amennyi a szükséges erők elérése után fennmarad.

Több jelentékelen tárgy elvégzése után Tajabdi Károly meg főispáni jogánál fogva K a b d e b ő Kálmán első aljegyzőt tiszteletbeli főjegyzővé nevezte ki. Ezzel az ülés 1/2-kor véget ért.

## VAROSI KÖZÜGYEK.

— Arad város júliushóban. —

Sála c (Gyula polgármester júliushavi jelentését adjuk a következőkben: Az 1886 évi júliushavira vonatkozó jelentésemet van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A közegészségi állapotban, bár a rendkívül esős időjárás következményeként a beteglések száma e hóban is magas volt, javulás állott be, amennyiben a halálozások száma a mult havihoz képest csökkent.

A ház hurotos tudóbajok a hó folyamán ismét igen nagy mértékben uralkodtak, a kisdetek között pedig a heveny böhurut gyakrabban mutatkozott s súlyos alakjai a kisdetek közt e hóban volt nagyobb halandóság okozói voltak.

A hevenyfertőző körök nem annyira szám, mint inkább nemileg voltak feltűnőek képviselve. Ugyanis a valódi himlő 4, a bárányhimlő 9, a vörheny és kanyaró 6—6, a typhus pedig 1 esettel lépett föl.

De míg a himlő és hagymáz halálozást nem okozott, a vörheny egyszer, a kanyaró pedig 3 esetben azzal végződött: ellenben a dylteritis három kedvező lefolyásu esettel jött elő.

Elhalt a városi lakosságból 96 egyén, 52 fi, 44 nő; az egyvees korig elhalt gyermekek száma 46, a 2—5 éves korig elhaltaké kilencz.

Ongyilkosság előfordult 3, baleset folytán elhalt 2 egyén; halva született 4 gyermek.

Az elhaltak közül esik a csecsemő-korra 48%, a gyermek- és ifjúkorra 15%, a felnőttkorra 21%, az agy-korra 16%.

A halálozás aránya e hóban 1000 : 29.9. Az összes elhaltak közül orvosoltatott 99. A városban elhalt idegenek száma 12.

A megyei közökházban ápolottak 302, az izr. körházban 8, összesen 310 beteg. kik közül gyógyult 121, javult 21, elhalt 14, ápolás alatt maradt 144.

Az aradmegeyi közökházban a hó folyamán felvételt 36 egyén.

Hét évén alól elhalt gyermekek orvosi ápolás nélkül lett hagyása iránt jelentés nem tetetett.

Népesedési viszonyaink, dacára, hogy a születések számát a mult havi eredmény 41-gyel haladja meg, mégis kedvezőnek jelezhetők, miután a születések száma a halálozásokét 20 esettel múlja felül.

Élve született 116 gyermek, 69 fiu, 47 leány; törvényes 102, törvénytelen 14. A születések aránya e hóban 1000:36.1. Házasság kötöttet 26.

kik közül eltolonezoltatott 13, kiutasított 7, rendőrlég megfenyítetett 20.

1. Nyilvántartásba vétetett 543 cseléd, 497 gyárimunkás és 19 idegen munkát kereső egyén.

A vendéglőkben szállva volt 1054 utas. Gazda és cseléd között szolgáló viszonyból keletkezett ügy tárgyalatott 26, cseléd megfenyítetett 25.

Tíz a hó folyamán egy esetben volt és pedig 24-én délután Hann Alajosnak a Szabadság-ter 12. sz. házban levő eczetgyári helyiségekben, hol a deszkafal és a tetőzet közötti nyílás elzárására bedugott vékony szalmatekeres gyulladt meg.

A városi szegényápolóban elhelyezettek száma volt május hó végén 39; ezek közül júliushó alatt elbocsátottat 1, meghalt 1, felvételt 1 s így a hó végén maradt 38.

Ezek részére kiadottat 1180 adag meleg étel és 1162 adag kenyér.

A városi pénztárból havisegélyben részesített szegények száma a mult hó végén volt 225, júliushóban felvételt 10, a szegények házába elhelyeztetett 1, elhalt 2, maradt a hó végén 232.

A város által tartott árva- és lelenz-gyermekek száma május hó végén volt és júliushóban is változatlanul megmaradt 46.

Nem a város által tartott dajkaságban levő gyermekek száma május hó végén volt 190, júliushóban bejelentetett 5, összesen 125. Ezek közül a hó folyamán más helyre vitétt 5, elhalt 4, maradt a hó végén 186.

A közégi bíróságnál május hó végén elintézetlen maradt 38 ügy, június hóban befolyt 516 panasz, folyamataiban volt tehát összesen 554 ügy. Ebből elintézetett 528, folyamataiban maradt 26.

Végrehajtás foganatosítottat 76. (Bejefező közlemény következik.)

## Külföld.

**Angol választások.** Julius 11-dikéről jelentik Londonból: Tegnap éjjel 572 választásnak eredménye volt ismeretes. Megválasztott pedig 290 konzervatív-párti, 62 liborvált szabadelpárti, 148 Gladstone-párti és 75 Parnell-párti jelölt. Hartington 5399 szavazattal választott meg Rosendeleban a Gladstone-párti jelölt ellenében, ki 3449 szavazatot nyert.

**Bulgár és szerb ügyek.** Legújabb hírek szerint, Bulgária nagy hadseregét összpontosít Várnánál és Szilisztriánál. Annyi mindenesetre tény, hogy Söphában komolyan tartanak orosz occupatiótól. — Mint Belgradból írják, Ricszics manifestuma nem fog megjelenni. A Pirosanéz-Novakovic-párt s a liberális-párt készülnek Garasanint megtámadni s vád alá helyezéséről indványozni. Garasanin tiszta önzertlett lép a skuptina elé; a haladópárt reményli, hogy fölvilágosításai megnyugtatók Szerbia összes pártján. — A Szerbiában utóbbi időben támadt bandák szervezése Karagyorgyevicsesal semmi-sász széklettelésben sincs. Soha nem volt Szerbiának népszerűbb fejedelme, mint most Milán, aki pártkülönbség nélkül imádnak. Első equitáció Szerbiában július tizenötödén kezdődik, parancsnoka magyar ember: Bárony öngy. — A szerb király a skuptinát csütörtökön nyitja meg.

## TÁVIRAT.

**Budapest, július 12.** (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Triesztben vasárnap estig négy újabb cholera-eset fordult elő, s egy halálos kimenetellel végződött.

## A feltalálhatlanok.

— Regény. —  
Irtá: Parnett Frigyes.  
XXI.  
Különös vendég.  
(43-ik folytatás.)  
A fekete grófnő.

„Nem rég ideje annak, hogy Bécsben egy hölgy érdekes megjelenése minden körben, a hol megfordult, méltó felűnést keltett. Magas, karcsú és mégis bájosan telt idom volt: kissé halvány arca a legelőkelőbb vonásokat mutatta; dus fekete haja egyszerűen vissza volt fésülve és egy mesterkéletes fonatba fonva; keskeny, sötét szemöldökök kecses vonalban húzódtak el fénylő, hosszú szempilláktól árnyékoltt szemei fölött, egy szóval egyestül benne a meglepő, előkelő, majdnem fényes szépség.

Ezen aristocraticus külsőnek teljesen megfelelt az idegen nő modora; a mesterkéletlen előkelőség, a finom modor, melyet minden alkalmammal tanusított, a legelőkelőbb körhöz tartozó nőre vallottak.

„Majdnem mindig fekete öltözék formára néve rendkívül egyszerű volt, de értékes szövetekből készült; drága zsebkendői kilencz águ korona volt látható. Ugyanez egy czimer fölött négyfejűre is rá volt nyomva és ezeken Aurélia d'Artalon grófnő név volt olvasható.

„Eleinte a „fekete grófnő”, miként őt neveztek, egy elsőrangú szállóban lakott, a hol saját számára két szobát és komorájára szerezte egy szobácskát bérelt. Az utóbbi egy már nem fiatal, ezés, urnőjéhez hűen ragaszkodó, komoly, nem kellemetlen külsejű francia nő volt.

„Később d'Artalon grófnő átköltözött egy a Ringen levő, nem sokkal nagyobb magánlakásba, melyet egy híres kárpóttal bebútoroztatott és berendeztetett. E lakás egy kis bájós otthon volt, melyben urnője kedélyes esztelenséggel mozgott.

„Erthető, hogy e nő felűnt; az egész férfi-világ izgalomba jött, ha a sétányon mutatkozott vagy a Praterben járkált, a mi többnyire a déli órákban történt.

„Ilyenkor mindig ugyanazon bérkocsival a főforon keresztül körülbelül a harmadik kávéházig hajtatott, ott kiszállt, kocsijából és oly méltóságtelejes lépkedett az árnyas utakon, miutha minden, a mi környezte, tulajdona és alárendeltje lenne.

„A grófnő szerette öltözékét gyakran változtatni és ritkán hordta ugyanazt az ékszert. A divatárúkok ruhákat, az ékszereszek gyémántokat küldöztek neki; az egész világ elbűvölve lenni látszott általa, és csaknem törek magukat, hogy az érdekes grófnőt vevők és — adósaik közé számíthassák!

„Megjelenése elragadótt, modora kápráztatott. Nem akadt senki, a ki mert volna mást, mint jót a fekete grófnőről beszélni és talán olyan sem, a ki rosszat gondolt volna.

„Egy napon két fiatal gavallér nyargalt csevege a lovagló fasorban, midőn szemközt velük jött a grófnő előkelő alakja, a ki szeretett ezen kevésbé látogatott részen bolyongani.

„Ki ez?” kérde halkan a lovaglók egyike.

„Önök jobban kellene e hölgyet ismerni mint nekem,” szolt a válasz. „mert, miut hallom, francia nő, d'Artalon grófnő.”

„d'Artalon? Emlékszem e névre, de nem tudtam, hogy e régi családunk van még egy életben levő sarja. Gróf d'Artalon Fülöp, atyám barátja, évek előtt meghalt, mégpedig meglehetősen rejtélyes módon és tudtommal nem maradtak utódai. Legalább” tette hozzá mosolygva a szót, atyánc a franciaia követésnéél, „törvényesek nem.”

„Nem volt d'Artalon nő?”

„De igen. Különben nem lehetetlen, hogy tévedek, mert az úgyről már régen nem hallottam semmit.”

„Mindenesetre ez a d'Artalon elbájoló nő!” szól, a másik, kettőjük közt az ifjabb, egy magas növésű és legkérvényebb lovasszt.

„A két ur ellavagolt a hölgy mellett,

azután kis idő múlva megfordították lovaikat és gyors ügetésben haladtak el ismét a magános sétáló nélt. E játék többször ismétlődött és báró Hohenegg Arthur, a tiszt, nemese falvát a legvakmerőbb modulatokra kényszerítette, hogy a szép grófnő figyelmét magára vonja.”

„És honnét reszed, papa, e pompás részleteket?” szolt közbe Illing.

„A fiatal báró szájából, kinek rokonszenves egyéniségével később igen hehetőan értekeztem. Különbö magától értődik, hogy ugy ezen, mint más szükséges felvilágosítást külön kérdőszókdés nélkül megadtam volna és meg is fogom adni.”

„Klara megvett pillantást vetett a lefőzöttre és egy halk „ugy kell” mormogott.

„Bocsánat, elfelejtettem,” viszonáz Illing némileg gnyoson, „hogy papa nem szereti ha a szerelmi történetekben háborgatják!”

„Szerelmi történet? Szerelmről még eddig egyáltalán nem is volt szó.”

„Ezzelal magyarsd jobb meggyőződése ellen beszélt! Szükséges-e a szerelm szót kimondani arra, hogy a következendők előkészítsük? Férhet-e kétség ahhoz, hogy ez a báró Hohenegg Arthur a következő oldalon fülíg szerelmes lesz? Szerelmes lesz a szép, kissé kecses grófnőbe, a kit papa oly pontosan, oly vonzó és oly élénk színekkel eszeltt. Ez a d'Artalon még sohasem került szemem elé, de hozzá hasonlót már bizonyára láttam.”

„És hol, Illing ur?” kérde Klara kíváncsian.

„Azt nem tudom biztosan: talán csak álmodban!”

Az ügyvéd arcán ideges ránkás látszott.

„Ha kedved lenne ezen különös álmodat éppen most elbeszélni...”

„Ne félj papa! Különbö talán nem is álmodtam. Igen, most már emlékszem. Ilyenfélét valóságban és testi szememmel láttam. Ha jól emlékszem, a hetedik kerület valamelyik utcájában volt.”

Az ügyvéd egy gyors, majdnem jédt

pillantást vetett Henrikre. Illing azonban lehető ártatlanul mosolygott.

„Természetesen én,” folytatta, „mint egy jó erkölcsű vőlegényhez illik, földre süttöm szememet és nyugodtan figyeltam utamat. Egyáltalán nem tekintem feladatommak, minden szép ismeretlenek életrejtélyét megoldani.”

„Elég, elég! Ha semmi közelebbi adatot nem tud vagy — nem akar elárulni,” szolt Klara, „akkor már az eddig mondott is sok volt.”

„Frank megtörtülte zsebkendőjével homlokát és folytatta olvasmányát. Hangja eleinte bizonytalan, csaknem reszkető volt, lassankint azonban visszanyerte szokott, érzes, nyugodt csengesét.

„A báró tízes lóva egyideig a legkésőbb firkándozott, egyszer azonban, a grófnő közelében, elcsuszott és térdre bukott. Az ekkor is fekete selyembe öltözött hölgy jédtlen kiáltott föl: a tiszt leugrott, felrántotta a lovát, a kantárt oda dobta lovászának és a halotthalvány nőnek szolátát ajánlotta.

„A grófnő intett bérkocsisának, a báró a remegő egész kocsiját kísérte és segített a bezsállással. Azután áradozzon bocsánatot kért, hogy bár akaratlanul ennyire megijesztette, átnyújtotta névjegyét, kérte és megkapta az engedélyt, hogy a következő napon hogyléte iránt tudakozódhassék.

Ezzel meg volt az ismeretség köve és napról napra bensőbbé vált. Arthur el volt bűvölve, kábúlva és teljesen lebilenselve, ugy hogy közel volt már ahhoz, hogy e bájos teremtet kézeért versengjen, minthogy az másként teljesen megnyerhetetlenek látszott.

„Ekközben a kihízetetlen számlák felszaporodtak; a kereskedők bizalmatlanok lettek és kielégítést követeltek.

„A fekete grófnő ezen szorongatattása közben is megtartotta hidegvérét és hatást előidéző előkelő méltóságos modoráról egy pillanatra sem feledkezett meg.

„Evi járadékomb megkülönbé késedelmet szenvedett” mondá az őt zaklatóknak, „és a vétkeseket érélyesen felelősségre fogom vonni.

(Folyt. köv.)

## Az „Aradi Közlöny” előfizetési feltételei:

Helyben házhoz hordva:	
Egy évre	12 frt — kr
Félévre	6 —
Negyedévre	3 —
Egy órára	1 —

  

Vidékre postai szétküldés:	
Egy egész évre	14 frt — kr
Félévre	7 —
Negyedévre	3 —
Egy órára	1 —

Az előfizetési pénzeket kérjük a hó végéig az alulírott kiadónálhoz ezimezve be-  
küldeni.

Hirdetéseik jutányos áron vétetnek fel.  
Arad, 1886. évi júliushóban  
Az „Aradi Közlöny”  
kiadóhivatala.

**NAP TÁR.**  
Julius 13. Kedd Róm. cath. — Prot. Margit. Görög-ország (Julius 1.) Koz. és D. — Nap két 4 ó. 15 p. Nyug. 7 ó. 55 p.  
Julius 14. Arad város törvényhatósági bizottságának rendes havi közgyűlése d. u. 4 órakor.  
Julius 25. Az aradi iparos ifjak önképző és segélyező egyesületének táncvizsgálma a városligót nagyteremben.

## HIREK.

**Arad és Vidéke.**  
Aradvárosi júliusi közgyűlése. A júliushó 14-én tartandó közgyűlés tárgyaitak folytatólagos sorrendjébe utólag felvetettek a 37. Az aradi ipartestület kérvénye a városról az ipartestületnek adományozott telekre, a tervehetett iparháza költségeinek fedezése engedélyezése iránt. 38. A tanács jelentése a külső határbeli dűlölök kitézése ellen emelt panaszok tárgyában. 39. U. a. Maros-parti területből az Eötvös-utcazi 10. sz. telekhez csatolandó telekrezi ügyben. 40. U. a. Tóth Jánosnak az általa bírt színházépületi helyhelyiségek albeletbe adhatása iránt benyújtott kérvény tárgyában. 41. A tisza ügyész jelentése Stern Sándorral 4 hold városi föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása iránt. 42. Arad sz. kir. város ipariskolai bizottságának jelentése az 1885/86. évi ipartanácsiskoláról. 43. A tanács jelentése az adófelügyelőség által 1886. évi májushóban le- és előírt állami adó után esedékes községi adók le- és előírása iránt. Institoris Kálmán főjegyző.

Dr. Roth Ferenc kiváló hírű fővárosi orvos, a VII. kerületnek rendőr-orvosa. Bihar-megye hajdani főorvosának dr. Roth László-nak fia. — tegnap árutávozásban Aradon időzött. Megtekintette a megyei közkórházat, s meglepte az ott uralkodó rend, tisztaság és célszerű beosztás; továbbá megnézte a Simay-féle fürdőt, melynek hideg bassinájához hasonló a fővárosban sincs, s általában az egész fürdőt bármely nagy városba illőnek találta. Dr. Roth oly kellemesen érezte itt magát, hogy ösfelet több napot szándékozik körülnézni.

**Ünnepegy a városban.** Említettük már, hogy Ő Felsőge a 33. sz. gyalogezred hadkiegészítő parancsnokságának alkalmazásában álló Hollosy László I. oszt. számvéző altisztet és Petekia Ferencz I. oszt. puskaművest harmincz éven tartó hű szolgálataikért koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki. A derék hadifák mellére vasárnap délelőtt tüzte fel Kuttig Albin vezérőrnagy az érdemrendet ünnepelesen, a 33. sz. gyalogezred összes tisztikarának, s a többi itt elhelyezett csapatok részéről megjelent tiszteknek jelenlétében. A 33. sz. gyalogezred 4-ik zászlóalja teljes díszben vonult ki. Az említett két altiszt felhívván, a tábornok feltűzte az érdemjeleket, mire a zászlóalj körülültek négyzetben formált, s a tábornok a tisztektől környelve, lendületes beszédet intézett a kitüntetettekhez, végzéven beszédét háromszoros éljennel a legfelsőbb hadúrca császár és király ő felségére, mit a katonák mindenkor lelkesen visszhangoztak. Erre a zászlóalj elvonult a két kitüntetett előtt, s ezzel az ünnepély véget ért. Meg kell még említenünk, hogy a szép és kedves Kuttig tábornoktól környelve az összes városi helygek is, emelték jelenlétükkel az ünnepély fényét.

**A tornaegyesület harmadik kirándulása** az előbbieknél sokkal jobban sikerült. A tagok nagyobb számbal vettek a kirándulásban részt, mint az előbbiekben. Az indulás vasárnap reggel az erdélyi vonaton történt, az állomásnál gyűltek össze kora reggel a tornászok számszerint 22-en. Felülve a vonatra, azon mentek ki Györökra, honnan aztán Nagy Sándor-egyleti művezető vezetésével Kovács Zsuzsanna gyalogoltak, hol az Avarffy család szives meghívása folytán különösen az ő vendégszeretűket voltak élvezendő. Megérkezve a faluba mindenekelőlt egyenesen a községházához tartottak, ahol Neszly János a község derék jegyzője üdvözölte és fogadta őket, tiszteltükre moszár-lövéseket tétetvén. A fogadtatás után villásreggelire tértek be a jegyzővendégszerető lakába. A reggeli alkülsége után Nagy Sándor művezető szellemes beszédben beszámolt meg a szíves fogadtatást, s egyszerszint búcsút vettek a jegyzői laktól, s tovagyolgoztak. A második állomás Avarffy Ferenc ügyvéd kolujában volt, hol az előzőekhez házigazda kiváló szíveséggel és terített asztallal várta, mely szinte görnyedezteté a felhagyott ételök és italok alatt. Itt dr. Steinitzer Pál éltető szives házigazdát, s kösözötte meg a fogadtatást. A beszédre a házigazda talpraesetten válaszolt, a tornászokat elvívte. — Mintegy három órai-itt mulatás után, ismét utra keltek, s a harmadik állomás Avarffy Imre orvos gyönyörű fekvésű kolujában volt;

utközben felhangzott a dal, vígan énekeltek a művezető által betanított tornadalt. Dr. Avarffy kolujában töltött kellemes pihenő után Avarffy Géza ur kolujába mentek át, hol a szives házigazdán kívül Avarffy Ferencz és Gézáné urulgyek fogadták szívesen magyar vendégszeretettel a tornászokat, lekötözték szeretettelossággal teljesítvén a háziasszony tisztét. Az ismerkedés megtörtéven, asztalhoz ültek, vig társalgás és poharzás közben repült az idő. Voltak pohárköszöntők is, Barth Lajos a holtgyekot, s a házigazda vendégeit éllette, Kossuth Lajost, s a hazát is éltették. Az idő eközben alkonyra vált, s tornászaink búcsút vettek, köszönetüket Nagy Sándor művezető szep szöveiben tolmácsolta, éltetvén a ház urnóit. Isten áldását kérve rájuk. Lelkes éljennsel váltak meg a háztól s egy kellemesen eltöltött nap emlékeivel este 9 óra tájban érkeztek az erdélyi vonatra haza.

**Az aradvárosi képviselőválasztók** nérvjegyzéke megjelent nyomatásban, s 20 krért kapható minden könyvkereskedésben. E névsor szerint, melyet különben a reklamaterek meg alterálhattak, a beírott választók száma 2292.

**A tizenhárom vértanu-szoborbizottság** tegnap délelőtt tartott ülésében Salacz Gyula elnöklöte alatt jelenszók: Institoris Kálmán, Lukácsy Miklós, Kristóry Zsigmond, Tisza Lajos, Schuster Illés. Az ülés igen rövid lefolyású volt, elnök budapesti utjáról, az elkészült Hungáriáról és Szabadság-eszoportról tett részletes jelentést a bizottságnak. E jelentésből kiemeljük, hogy a mult hó végével Zala (György) a szobor kivételével megbízott művész, értesítette a polgármestert, hogy a meglétezölt szabadságeszoportozat agyagmintázata és a Hungária gypsbe öntve műtermében készen áll, s kéri azt meglétezni és megbírálni. Értesítette egyszerszint a polgármestert mint a bizottság elnökét arról, hogy az ebredő szabadság gypsbe öntését azért nem teljesítette még, mert azt csak bírálat után akarja megtenni, mivel az agyagban sokkal könnyebben lehet az esetleg szükségesnek talált módosításokat eszközölni. A polgármester ezen indoknál fogva nem kívánta, hogy a eszoportozat julius 1-ére gypsbe öntessék. Felutazott Budapestre s ott műbírálók felkérte Falk Miksát, Pulszky Ferenczét és Perla Kálmánt s azok társaságában felkereste Zala műtermét. A „Szabadság” eszoportozat agyagból mintázva, teljesen készen állt a műtermében s a műterköz teljes megelégedésüket nyilvánították azért a művészek, a polgármesterek pedig kijelentették, hogy ezen eszoportozat után itelve, Aradváros oly szép szobrot fog nyerni a 13 vértanu szobrában, mely rikktja szobrán az egész contignensban, A Hungária szobrán azonban több oly apró hibát fedeztek fel, melyek a teljesen elkészült szoboreszoportozat művészi összehangjára zavarólag hatnának. A nő arca nagyon merov, lábai aránytalanul nagyok s az egyik láb, melyre az egész test nyugszik, a kellenéssel kissé jobbelj van s a nőzöre azt a benyomást teszi, mintha a láb kissé görbe volna. A togyán, valamint a paizon semmi dísz nincs, a nő sisakja pedig német sisak. Midőn a műterköz ezen hiányokat felmentették, Zala (György) kijelentette, hogy ő kész a Hungáriát egészen újból elkészíteni s azt díjtalanul a szoborbizottság rendelkezésére bocsátani, mely akkor választhat a két mű között. Megjegyezte egyszerszint, hogy a mű leleplezését ez nem fogja hátráltatni s az 1889. október 6-ikán megtörténhet. A Szabadság-eszoportozatban egy kevés eltérés történt Huszár tervétől. A genius tündülük, mely egyik kezében élők fáklyát tartva, másik karjával magához ölelte az ebredő szabadságot, egy lénczeit zéttépő nőt. — Zala eszoportozatán karját emelve tartja s nem öleli magához a nő. A műterköz véleménye szerint ez az állás természetesebb és jobb. Először azért, mert Huszár arcompositiója szerint a kar túlságos hosszú lett volna, mivel az alakok egymástól távolgása, nagyobb, mint amennyit egy arányosan elkészített kar beér, másodsor, mert világosabban fejezi ki az eszmét. A másik eltérés az, hogy míg Huszár szabadságot ábrázoló nője merészen előre tekint, Zaláé a genius kezében tartott faklyára néz, a mi — a műterköz állítása szerint — szintén inkább megfelel a eszoportozat jelentőségének. Az egész mű általában remeknek mondható. Ezek után a művészzsel kötött szerződés értelmében kérte polgármester a bizottságot, hogy a julius 1-ére kikötött díj neki kiutalványoztassék. Az utalványozást a bizottság elrendelte, s pár apróbb bejelentés után az ülés 12 óra tájban véget ért.

**Buziási fürdőorvos** ez idén dr. Décsy István, dr. Kézsmárczyknak a jeles fővárosi nögyógyász volt segédeje.

**Élített elkész.** A fehértplomai kir. törvényszék Dinca György csudisleti román felkész. aki néjét kamrába zárta s ott éhezette, szombaton megtartott vértárgyaláson másfélévi börtönre és három évi hivatalvesztésre ítélte.

**A lugosi állami elemi iskola** rendes tanitóját, Neiszer Györgyöt, a vallás- és közoktatásügyi miniszter jelen állásában végleg megerősítette.

**Az aradi lövészegylet által július 11-én tartott rendes díjlovászat eredménye:**

Szeg	4.	3.	2.	1.
Ifj. Bethelheim Vilmos	—	17	12	9
Müller Gyula	—	2	7	17
Kövér Gábor	—	6	12	10
Klein Ignác	—	4	6	6
Heintz Gábor	—	4	4	8
Ziko János	—	3	8	7
Hudetz Emil	—	2	4	5
Összesen:	—	3	31	53

**Hazánk a főváros.**  
— **Ipolyi Arnold beiktatása.** Az új nagyvárosi püspök beiktatása mint már említettük, vasárnap délelőtt ment végre fényes egyházi ünnepélylyel. A világi tisztelgés a püspök saját kívánságára maradt el. A nap reggeli 8 órától kezdve hullámzott a szép eszgyűlés felé, hol a beiktatás ünnepély végében s egészen megtöltte azt. Pontban 9 órakor nagy harangzás között érkezett meg Ipolyi püspök, titkárával, díszes hintón. Az összes kanonokok, köztük Rómer, Frankó, Bu-

bies stb. élőkön No gáll címzetes püspökkel a templomajtóban várták, hol Ipolyi püspök leterdelt, aztán fényes egyházi díszben vonult az oltárhoz imádkozni. — Radnay titkár az oltár baloldalán olvasta fel a kinevezési okmányt és a pápai brevét. A kanonokok a püspök székehez ültek. No gáll beszédet mondott, melyre a püspök feanélkül szellemű becsüdelé válasszolt szeretettel hirdette. Erre sorba megcsókolt a kanonokokot, s többi papok pedig neki csókoltak kezét. Ezután Nemeskürty plébános a szokásos szent ígékelt olvasta fel, miközben miséhez öltözött fel a püspököt. A püspök misézett, mely alatt az egyházi ének-és zenekar meglható darabokat adott elő. A mise fél 12 órakor ért véget. A püspök, titkára társaságában, kocsiúrt vissza palotájába, hol beárkózza ájtatóságban töltte a napot. A beiktatás alkalmából sem hivatalos fogadás, sem ebéd nem volt püspökünk. Az ünnepélyen részt vett a város összes intelligenciája. A püspök a beiktatás ünnepélye alkalmával 5000 frtot küldött Nagyvárad város polgármesterek különböző jötekönyvsági czelokra, melyek között az 5000 forint a következőleg osztott meg: A beiktatás napján a város szegényei között kiosztatott 1000 frt, a rabsegélyező-egylet alapítójának gyarapítására 500 frt, a bölcsőde-egylet (várad-újvárosi és várad-velencei) javára alapítványként 1000 frt, a koldusápoló-intézetnek 500 frt, a bihar-megyei nögyeletnek 500 frt, végül a várad-olási-szent-Vinccze-egyletnek 1000 frt.

**Tartalékos tiszt a becsületbírószág előtt.** „Pécs” közli a következő esetet: Herbert János Pécs-városi aljegyző s egyuttal 52-ik ezredbeli tartalékos hadnagy, tudomására jutva, hogy a Janszki-ügy alkalmából Christen Alajos 50-ik ezredbeli tetteges állományú hadnagy a magyarokat szidalmazta. — A miért senki által felelősségre nem vonatott, — ennek megtörölésül és mintegy kiharásul, a nevezett hadnagy jelenlétében egy, bár nyilvános helyen összejöttek, de magántársaságban elítélőleg nyilatkozott ama közhadseregbeli tiszteltől, kik magyarságot kegyeren táplálkozva, szidják s gyalázzák a magyart s annak országát. „Az olyan tisztet, ki itél és gyalázza a magyart, ki kellene korbácsolni az országból”, — ezek lettek volna, a mint a „Pécs” értesül, Herbertnek a magántársaságban használt szavai, melyeket Christen hadnagy, kinek a városi aljegyző tartalékos hadnagy minőségét ismernie kellett, feljelentett. E feljelentésre a cs. és kir. VII. hadtest parancsnoksága a becsületbírószág eljárását elrendelte s nyomban összeült a becsületbírószág, mely Herbertet maga elő idézte. Herbert hivatalos elfoglaltságára utalva, a becsületbírószág előtt a megjelenést megtagadta, kijelentve egyuttal, hogy ha megidéztesse okát vele tudatják, arra — udvariasságból írásban megfelele. E megtörtéven, Herbert magyar emberhez illő nyíltsággal elismerte a fontébb közölt kifejezés általános értelemben való használatát s egyuttal kifejtette tartalmában val, mint formában kifogástalan nyilatkozatának okait és azokat írásban a becsületbírószág közölte, kijelentve, hogy a becsületbírószág ez ügyben való eljárásának magát alá nem veti. Itélték el nem ismeri s ha az reá nézve sérelmes lesz, ő nyugtét bevezetni fogja a királyhoz, ki törvényben szentesítte a magyar alkotmány azon sarkalatos elvét, hogy a tartalékos tisztet polgári büntügyi és rendőri ügyekben a polgári törvények és hatóságok alá tartoznak. Az eredmény az, hogy — mint hírlük — a becsületbírószág Herbert Jánost ama nyilatkozat tettele miatt a tisztí rangtól megfosztotta.

**Rövid hírek.** A király őfelsége a füzéri és riecsai róm. cath. s a zabrogyi gör. cath. s a minai ref. és a rákospatai ev. egyházközségeknél száz-száz frtot ajándékozott templom-és iskolaépítés czéljaira. — Jószef főherczeg száz frttal az orsz. kerékeszti egyesült alapító tagjai közé lépett. — Vasuti baleset Czegledén. Szombaton az Orsováról Budapestre érkező gyorsvonat Czegled állomáson, egy váltó helytelen állása következtében, a rakodóházba vezető vágányra került s két teherkocsit meghozott. — Elemtető fiúk. Simontornya f. hó 8-án a Sió-csatorna megáradt vizében egy 8 éves fiút fürdés közben az ár elragadtott. Amint ezt három tanuló észrevette, utána ugrottak s a fiúcskát életük kockázatával megmentették. — A fővárosi székelyi tragédia szívesen elkövetődött Steiner Rozát és Pálffy Edét vasárnap délután temették el nagy közönség részvétele mellett.

**A nagy világ.**  
— **Az eltűnt turisták** közül szombaton ismét megtaláltak kettőt: Crommelin köveségi titkárát és Rangetiner vezetöt. Pallavicini Alfred örgróf holtteste azonban még mindig nem került elő. Crommelin és Rangetiner tetemei mintegy négy ölnyire felültek attól a helytől, hol Rubensoier holttestét találták. Egy mélynyire fekedés a hó alatt s az összetartott kötélt mindkettejüknek a derekán volt. Crommelinnak koponyája egészen össze volt zuzva. Rangetiner vezetőnek az órája féllékenze mutatott: az irányítói sérületlen állapotban volt a zsebében s találtak nála 50 krajczárt és egy olvasót, Crommelin zsebében pedig egy ezüst forintot és aprópénzt. Mindkét halott hátán feküdt fejfelé. Az eddig megtalált három halottat levitették a gletscher aljába. Vasárnap folytaták a kutatást Pallavicini örgróf holtteste után.

**Ló és lóköti.** Beesböl írják a következő mulatság esetet: Gaunersdorf (Gergely) állótudója a napokban egy vendégül állított. A kocsis egy spricerre a koresmában, de nagyon sokáig iddögöl. A szürke buskomorán állt ki; arra járt Griesberger István, aki a szürken megkönyörölve, felugrott a bakra és elhajtott. De a szürke csakhamar észrevette, hogy nem a gazdája fogja a gyeplőt és sztrajkolni kezdett. Megállt a Ringstrassen és világot se ment volna tovább Griesberger végre engedett és túszt, hogy a szürke Mariahilf felé csommozogjon; így ment ez jöideig, egyszere azonban a ló nekigrugaszkodott és villámgyorsasággal befordult a Wallgasse 53. számú házba, anélkül, hogy Griesberger képes lett volna őt ebben megakadályozni. A ravasz szürke a lóköti egye-

nesen a gazdája udvarába vitte, hol Griesberger letartóztaták és a reudörsgének átadták. Az magától értetődik, hogy a szürke jutalmul jól megérdemelt abrakosúper kapott.

**Nyalánc svédok.** Sehól a világon nem szeretik úgy az édeségeket, mint a magas éjszak viharezette népeinél, különösen Svédországban. Sö múkúl megéri a svéd Mathusálem korát is, de czukor nélkül bizonyosan tönkre menne élete legelső évében. Azért a 3 és fél millió svéd több czukrot fogyaszt el, mint 10 millió német s czukorgyármindenki milliómosok lesznek. Edesen esznek minden képzeltétől eszednek s akárhol asztalhoz ül az ember, első tekintete egy renetegcsészére esik, mely tele van porczukorral. A leve olyan édes, hogy idegen ember egy-két kanálnál többet nem ehetik belőle. Kezében egész bosszusan az ételapöt, mit talált ott: spenat med ággy, bönor med kalkfött frigidell: a spenöt emlyitö, a borjusban czukorral van kisülvte. Azután következnek a kedvelt édes rizs-és árpaetelek s végül a nemzeti csemege: képres, tejfel leöntve és mérhetetlen sok czukorral halmazva.

**Rövíd hírek.** A görög királyné Szentpétervára érkezett, hol több hetet fog tölteni. — A „Dragé” nevű osztrák-magyar vitorlász hajó, mely kölcsaját szállított, mint Algirből jelentik, a budjai kikötőben teljesen elégett. — Victoria királynő elkészítette saját márvány mellszobrát, Böhm szobrász által, emlékül Liszt Ferencz számára. — A londoni magyar-egylet körében sajnálatos pártoskodás ütött ki, mely azt a felozással fenyegeti. — A cholera Olaszországban szűnőben van; a venezei körházat már be is zárták.

## Irodalom és művészet.

**Csiky Gergely** már befejezte új történeti színművét s be is nyújtotta a budapesti nemzeti színház drámabíró bizottságához. A színmű a nemzeti színház szeptemberi díszelőadásán fog színterülni, melyet a színház a Budavár visszafoglalásának kétszázados évfordulójára alkalmából rendezendő ünnepélyességel egyikküzzel fog tartani.

**A Kis-Lexikon** egyetemes ismeret-tárból megjelent a tizenegyedik füzet: „Sárosy-Szoftizmus” szavakig. Meg egy füzet, s a munka, melyet dr. Wekerle László nagy alapossággal szerkesztett, be lesz fejezve. Egyes füzet ára 30 kr., a teljes munkaé 3 frt.

## KÖZGAZDASÁG.

### A magyar alföldi borok.

„Egy kúttól, a kereskedelem teljesen ismeretlen asztali bor” czim alatt az „Allgemeine Weinzeitung” figyelemreméltó cikket közöl a magyar alföldi homoki, vagy kerti borairól: Az idézett lap konkrét példával igyekszik bizonyítani, hogy a magyar bortermelés emez ágaunk emelése a legnagyobb figyelemre méltó. Minthogy Aradunk is vanunk kerti borai, érdekesnek tartjuk a cikkről lejegyzéseiből a következőket közölni:

A siksági szőlőknek az az egy előnyük mindenesetre megvan a hegyi szőlők fölött, hogy lételük annyiban biztosabb amazokénál, amennyiben a phylloxera nem árt hat neki, mert a homokos talajban, ha véletlenül oda hureztoltatt is, elpusztul. Éppen ezért nem is kell attól tartani, hogy a magyar bortermelés egészen tönkre megy, a mi éppen nem kicsinylendő vigasztalás.

Nem lehet tagadni továbbá azt sem, hogy a könnyű kerti borok fogyasztása természetesen éppen oly mértékben növekedni fog, a mint Európa összes bortermelése a phylloxera pusztítása miatt csökken, hiszen Franciaországban, s legjelentékenyebb bortermelő országban már felnyírték apadt. Ezt az óriási csökkenést a francziák külföldi borokkal kénytelenek pótolni, ha el akarják hárítani azt a veszélyt, mely a világpiacozon még mindig elsőrangú szerepet játszó borkezeskedésüket fenyegeti.

Természetes, hogy a francziák e célra csak könnyű, lehetőleg olcsó hegyi és kerti borokat vásárolnak össze: a vörös borok közül különösen a sötét-zsinnéket, melyekkel saját borait igen jól megfeshetik s ez által az egész világot elláthatják „valódi bordeuuxi” borral. Olyan törvénnyt, a milyent a mesterséges borokra Ausztriában teremtettek, vagy olyant, a milyent Magyarországon követelnek, a francia borkezeskedés nem viselhetne el, mint különben semmiféle kereskedelem sem fejlődhet természetesen, ha békőbá verik.

Franciaországnak évről-évre nagyobb szüksége van külföldi borokra, részint háziasításra, részint coganog-gyártásra, mely czelokra a magyar sikkölös és hegyi borok olcsóságuknál fogva különösen alkalmasak, minél fogva e borok termelői még sokáig jó keletre számíthatnak, melyet biztosítani csak a magyar termelőktől függ.

De etikuss szempontból lehet és kell a könnyű olcsó kerti borok termelését fokozni, mert ezek volnának leghatásosabb eszközök a nagymértű pálinka-ivás ellen, mely már az annyira áldott magyar alföldön oly agaszgó módon terjed. Oda kell törekedni, hogy az olcsó, kevésbbé részegítő kerti bor a nap itals legyen, éppen úgy, amint ez most, sajnos, a lelkét és testét ölé pálinka, különben Magyarország dus szőlőhegyei dacára oda jut, ahová bizonyos osztrák tartományok jutottak, ahol a gyermekek a szőlők-ávegekkel aminek az iskolába, vagy a szülők a tanitónál mentek az iskolába, hogy gyermekeik nem akarnak pálinkát inni. Hogy az ily általános alkoholmegezés mellett, milyen nemzedékek neveltetnek, azt már most is elég bizonyítják a sorozások, a melyeknél megdöbbenően csakély százaléka válik be a hadköteles ifjaknak. Ha a bortermelés olykép fokoztatnák, amint azt öhajjúk, samellett az állam pálinka-monopóliumot léptetne életbe, akkor a pálinka-pestisnek gát vetnénk, mely sokkal hathatósabb volna valamennyi mérsekléti egyetnöl. Hogy a még

igen nagy futóhomokos terleteket lehetne jó bortermelőkké átalakítani, azt bebizonyította Keskenmet város, mely legrosszabb szárazokon át parlagon hevert futóhomokos területeken bort, gyümölcsöt és fát termel úgy, hogy a siker a kormányt ött phylloxera-kiserletilep berendezésére indította.

A pince-kérdés a tudomány mai színvonaláról tekintve, tulhaladott állapöt, mert a borok elkészítéséhez és helyes kezeléséhez nem kellenek okvetlenül földalatti vagy sziklapinczék, mert ezeket féld fölött épített, célzatosan berendezett és nem költséges rakárak által is pótolhatni, melyekben a hőmérséklet 10—8 és még kevesebb R. fokra lehet hűteni. A pincezk hiánya tehát sem a jászberényieket, sem másokat nem akadályozhat nagyobb bortermelésben.

## Vegyes közlemények.

**A magyarországi állomások és Dresden.** — Elbarakpart között fennálló 1885. szeptemberhő 1-je óta érvényes kötelekdszabás 56. lapján a gabonára stb.-re nézve felállított 9 sz. kivételes díjazásában, a szab. osztrák-magyar államvasutársulat Valkány állomását illető díjtétel 2.71 markról ezennel 3.71 markra helyesbítették. Budapest, 1886. július 10. A gazdaságosság.

## Szösszlet.

(Julius 12.)  
(B.) Készüru nagyban 26, kicsinyben 26.50, hordó nélkül per 100 liter %.

## Budapesti gabnatözsde.

(Julius 12.)  
Jó vételkedv, 12,000 mm. forgalom, az árák 5 krral magasabbak. Őszi buza 7.63—65, tavaszi buza 8.05—8.07, új tengeri 5.34—5.38, ószi zab 5.96—5.98, káposzta-repeze 9.62—10.

Budapest, július 12. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) Az esti tözsde zártai arfolyamok: Magyar aranyáradékö 105.80; magyar papíráradékö 94.85; magyar hitelbank 284.—, osztrák hitelbank 277.— London 126.45, Páris 50.—.

## Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értékötzsdén 1886. év júliushó 12-én.

Magyar aranyáradékö sz.	105.80
Magyar aranyáradékö 5 sz.	105.80
Magyar papíráradékö 5 sz.	94.85
Magyar vasuti kölcsön	154.25
Magyar keleti vasuti államkötvény 1. kib.	100.70
Magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	120.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	105.—
Magyar földterhermentesítési kötv. záradék	105.—
Teemes-bánati földterhermentesítési kötvény	105.—
Teemes-bánati földterhermentesítési kötv. zár.	105.—
Erdélyi földterhermentesítési kötvény	105.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötv.	105.—
Magyar szőlődezmaváltási kötvény	100.25
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	121.50
Tiszasszabályozási és szegedi sorsjegy	125.—
Osztrák járadék papírban	85.10
Osztrák járadék ezüstben	85.75
Osztrák járadék aranyban	118.50
1860-iki osztrák államsorsjegy	140.25
Osztrák-magyar bankrészesvény	8.71
Magyar hitelbankrészesvény	284.—
Osztrák hitelbankrészi részvény	277.70
Cs. és kir. arany	5.93
Ezüst	—
20 frankos arany (Napoleon'sor)	10.—
Német birodalmi márká	62.—
London (3 havi váltóért)	126.45
20 markos	2.38

## IDEGENEK NEVSORA.

(Julius 12.)

**Fehér-kereszt-szálló.** Benkovits A., birt. Domonkos F., birt. N.-Könyed, Reis M., birt. Makó, Roth N., orvos, Bpest, Richter József, felügyelő, Bpest, Mandl Sándor, Weisz A., Eibenböszöf, felügyelő, Bpest, Frank L., Deutsch R., Stern B., Rosenber J., keresk., Bécs, Klein M., keresk., Temesvári, Goetters J., keresk., München, Sebastiani Ottó, keresk., Románia, Ibrahim Köszün, utazó, Alexandria.

**Nádor-szálló.** Br. Wasmer Antal birt., Dombegyháza, Dr. Székely Albert, orvos, Berzsoz, Tejtők Ferencz, építész, Blumensfeld S., keresk., Torda, Weisz Sammel, keresk., Bécs, Moritz Wilhelm, keresk., Bpest, Neuhaus Sóna, vendéglénos, Eger.

**Tücherer-szálló** Korbulj György, birt., Medgyes. Obermayer Lajos, tisztviselő, Bpest, Fahn János, gyáros, Bpest, George Vilmos, keresk., Bécs, Weingart Lajos, utazó, Bpest.

**Aranykölcs-szálló.** Asbóth Katalin, Asbóth Anna, szülészök, Berzsoz.

# BUDAPESTI TŐZSDE.

Julius 11.

Pénz		Arany		Pénz		Arany		
M. kir. aranyár. adóment. 4%	105 75	106	Magy. orsz. bank részvény-társaság	277 10	277 30	Pesti közuti vaspálya	470	472
" papírjárdék adóment. 5%	154	154 50	Osztrák hitelintézet	870	874	Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	270	280
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	154 75	155 25	Osztr. magyar bank	146	147	Budapesti III. ker. takarékp.	81	81
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	100 50	101	I. magyar iparbank	602	604	Országos központi	468	470
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	128 50	129 50	Pesti keresk. bank	200	203	Pesti hazai első	6925	7000
M. 1873. kel. ár. v. ez. (els.) adóment. 5%	120	121	Bécsi bizt. társulat	195	195	Egyesült Budapest fővárosi tők.	450	455
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	120 75	121 25	Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	3020	3030	Magyar ált. takarékp. részvény	75	80
M. kir. nyereség-kölcsön 100 frt	125	125 50	Első magy. általános bizt. társ.	66 50	67	Alagut	141 50	142
50 frt drbja	105 25	105 75	Fonciere pesti bizt. társ.	190	195	Általános waggon kölcs. társ. ág.	213	215
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	105 25	105 75	Magyar-francia bizt. társ.	800	810	"Franklin"-társulat	770	775
M. k. földtm. kötvények 5%	105 25	105 75	Pannonia vissz. társ.	500	505	Gauz és társ. vasó. és gépgyár	360	365
1867. zárad. 5%	105 25	105 75	Concordia malom	1175	1190	Gschwindt-féle szeszgyár	260	265
M. k. földtm. kötvények horvát-ország. 5%	105 25	105 75	Első budapesti malom	243	245	Gyapjuni. és biz. I. magyar	650	650
M. k. földtm. kötvények Erdélyi 5%	93 75	99 75	Erzsébet malom	610	615	Keresked. épülete	530	533
Szökevények 1870. évből 6%	100	100 50	Hengermalom	295	300	Könyvnyomda "Athenaeum"	965	975
1871. évből 6%	106	106 50	Luiza malom	390	395	Pesti	245 50	247
Budapesti főt. 1880. kölcsöne 6%	109 75	110	Moldorok és sütők malma	798	802	Köszéub. és téglagy. (Drasche)	73	75
Budapesti bankégs. részvén. 1871. évből 6%	101 25	102	Pannonia malom	290	292	Nemzetközi waggon-kölcsön-részvén. társaság	82 50	83
Magy. ált. hitelbank	93 75	94 25	Viktoria malom	192	192 50	Pesti építő-társaság	144	140
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	283 25	283 50	"Adria" m. teengeri hajóz. részv. t.	184	184 50	Rimamurány-salgótarj. va. vts.	150	154
Magy. lesz. és pénzváltó	129 75	130	Alföld-fiumei vasut 5%	188	18	Salgótarjáni közszab.	150	154
	93 75	94 25	Déli vasut 5%	176	177	Schlick-féle vasó. és gépgyár	890	900
			Eszakkeleti vasut 5%	189 50	190	Schlick-féle vasó. és gépgyár II. kib.	310	312
			Erdélyi vasut 5%	152 50	153	Serfőzde első magyar	—	—
			Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	179	179 50	Sertéshizlalo	—	—
			Kassa-oderbergi vasut 4%	175 25	175 75	Sósuti kőbánya	108	110
			Magyar galicziai vasut 3%	228	228 50	Spódium- és csontlisztgyár	172	173
			M. ny. v. (sz.-győr-grázi vasut 3%)	252 50	253 50	Szálloda-részvén. társaság	65	66
			Osztrák államvasut 3%	—	—	Téglá- és mészégető ujlaki	250	253
			Pécs-bárcsi vasut 3%	—	—	Török dohányrészvény	102	102
			Tisza-vidéki vasut 3%	—	—	Téglagy. kőbányai szelvé. nélk.	—	—
			Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	—	—	M. jelz. bank ny. kölcsönkötv. 5%	—	—

**Spitzer Jakab és Fia**  
 posztó-, gyapjuszövet-, vászon- és szőnyeg-kereskedése Aradon.  
 ajánlja a tavaszi évadra  
**ujjonnan és dusan felszerelt raktárát,**  
 legjobb minőségű és legdivatosabb  
**brünni, angol és francia**  
**férfi-ruha szövetek,**  
 grázi Cheviot és Stajer 190-25.\*  
**nyári lodennokban,**  
 továbbá mindenmü peruvienne, dosking, posztó és tüffelekben, a legolcsóbb árak számítása mellett.

Öltönyök elkészítése, kívánatra a legjobb munkások által és minden ár mellett elvállaltatnak.

Nagy raktár futó- és egyéb szőnyegekben.

**Az aradi piacon hallatlan csoda!!!**

Női ingek 65, 80, 90, 1.80 krig.  
 Eji corsetták 65, 75, 90, 1.80-ig.  
 Fehér alszoknyák 90, 1.-, 1.20 frtig.  
 Férfi ingek chifon, pique, kreton vagy oxford 1.-1.10, 1.20, 1.40, 1.50 frtig.  
 Férfi harisnyák paja 8, 10, 12, 15, 40 krig.  
 Gyermek harisnyák 8, 9, 10, 12, 15, 20, 25, 30-ig.  
 Női harisnyák fehér és színes 15, 18, 20, 25.  
 Kretonok és szattonok 16, 18, 20, 25.  
 Kockás és színes szövetek 16, 20, 25.  
 Férfi kalapok legújabb divatnak 1.20, 3.50-ig.

Gyermekkoszték, kézi kosarak, utazó bórúndok, nap- és esernyők, sétatálcák, nyakendők, keztük, paplank, asztalmenték, ágytakarók, gyermekruhák legújabb nagy választékban és meglepő olcsó árakon kaphatók.

**Kilényi Adolf**  
 kézmű-, rövid-, norinberberzi-, fehérnemű és gyermekjáték-üzletében  
 Aradon, fűtér 20. sz. a., a „Kék golyó”-hoz.

512-1886. sz.

**Árlejtési hirdetmény.**

A város részére szükséges kocsit kövezésre alkalmas minőségű 5200 drb 18 ctm. méretű kőb és 800 drb 19<sup>3</sup>/<sub>8</sub> ctm. méretű u. n. kötőkö szállításáért f. é. július 13-án, d. e. 10 órakor a gazdasági szék a városház földszinti kistermében árlejtést fog tartani. Kiküldési ár 1000 drbonként 265 frt. Megjegyzetvén, hogy a kötőkövekből kettő háromnak számítottak ánonpénzületeendő 160 frt, pénzben, vagy elfogadható értékpapirokban. Árlejtési lehet szóval, vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek és költségvetések előzőleg is a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok úrnál megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1886. évi június hó 30-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

**Egy lakás**  
 a városi bér- és színházépületben, (Atzél Péter-utca és főtéri részen), mely négy szobából és hozzá tartozó helyiségekből áll, f. évi augusztushó 1-től kiadó.  
 Bővebbet Zemplényi Sándornál.  
 62-15886.

**Árlejtési hirdetmény.**

A kurticsi utra szükséges kavics kihordásának elvállalása iránt f. é. július 13-án, d. e. 10 órakor árlejtést fog a gazdasági szék tartani. Kiküldési ár 1492 frt 80 kr, mely összegnek 10 százaléka pénzben vagy elfogadható értékpapirokban létéendő. Árlejtési lehet szóval vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek előzőleg is Parecz István tanácsnok úrnál megtekinthetők.

Arad, sz. kir. város gazdasági székének 1886. július 6-án, tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

Magy. kir. államvasutak. 39192. sz.

**Hirdetmény.**

A m. kir. államvasutak budapesti személpályaudvarán létesítendő mozdonyain építéséhez szükséges szabványos vizdaruk, elzáró szelepek és vízvezeteki öntöttvas csövek szállítására névre ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdetettik.

Ezen munkálatok összesen 8130 frt 80 krral vannak előirányozva.

A tervek, a költségvetés, a szerződési tervezet és a munkák végrehajtásához kötött feltételek, valamint az ajánlati minta és a versenyfeltételek a m. kir. államvasutak budapesti építésvezetőségénél (Andrássy-ut 25. sz. III. em. 19. ajtó) délelőtt 8-tól 12 óráig, d. u. 2-től 6 óráig megtekinthetők.

Ezen munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb **f. é. július hó 18-án, déli 12 óráig** bélyegzettel és lepecsételve következő felirattal ellátva nyújtandók be a központi igazgatóságnál (Bpsten, VI. Andrássy-ut 75. sz. III. em., 25. ajtó):

„Ajánlat a m. kir. államvasutak budapesti személpályaudvarán létesítendő mozdonyain építéséhez szükséges vizdaruk, záró szelepek és vízvezeteki öntöttvas csövek szállítására iránt.”

Az ajánlatra névre megállapított 200 frtnyi bánatpénz a m. kir. államvasutak központi főpénztáránál vagy készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas, de a napi árfolyamnak csak 90 százalékaival számítható értékpapirokban legkésőbb **f. é. július hó 18-án, d. e. 10 óráig** teendő le.

Posta útján beküldendő ajánlatok térítvény mellett adandók fel.

Budapest, 1886. július hóban.

Az igazgatóság.

Magyar kir. államvasutak.

**Hirdetmény.**

A hatvan-félszázévi vonal V-Győr és Ludas állomásai közt fekvő Karácsond állomás, mely eddig csak kocsirakományu teher áru forgalomra volt rendezve, a gyors és darabáru forgalomra is megújított. A szállítási díj kiszámítására névre a m. kir. államvasutak helyi díjszabásainak **f. é. június hó 1-én** hatályba lépett X. pontjában foglalt határozmányok és díjtételek mérvadóak. Budapest, 1886. július hó 10-án.

Az igazgatóság.

11988-1886.

**Hirdetmény.**

Az 1886. évre kivetett és **f. é. október 1-én** esedékes, egyszerre és végrehajtás terhe mellett befizetendő hadmentességi díjra vonatkozó kivétési listák a városi adóügyi osztályban **f. évi július 13-tól kezdve 8 napon át** közszemlére kitétetnek azzal, hogy azt az érdekeltek betekintvén, a 8 napi határidő lejártától számított **15 nap alatt** esetleges felebbezéseiket a központi igazgatósághoz címelve, Hoffbauer Lajos, t. főjegyző hivatali helyiségében benyújtsák. Aradon, 1886. július 10-én.

A városi tanács.

540-1886.

**Árlejtési hirdetmény.**

A főútnak a Széchenyi-utcaától a Karolina-utcaig terjedő részében, továbbá a Rákóczi-utcaiban eszközölendő átkövezési és csatornázási és a vásártéri uton eszközölendő átkövezési és csatornázási munkák elvállalása iránt **f. é. július 13-án, d. e. 10 órakor** árlejtést fog a gazdasági szék a városház földszinti kistermében tartani. Kiküldési ár a főúti kövezésre 4064 frt 44 kr., a főúti csatornázásra 2319 frt 80 kr., a Rákóczi-utcai átkövezésre és csatornázásra 2135 frt 48 kr., a vásártéri-utcai átkövezésre 5050 frt. Bánompénzületeendő a kiküldési árak 10 százaléka pénzben, vagy elfogadható értékpapirokban. Árlejtési lehet szóval vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A zárt ajánlatok borítékban megjelölendő, hogy azok az összes, vagy csak egyes munkákra vonatkoznak-e. A feltételek és költségvetések előzőleg is Parecz István tanácsnok úrnál a gazdasági szék elnökénél megtekinthetők.

Arad, sz. kir. város gazdasági székének 1886. július 6-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

531-1886.

**Árlejtési hirdetmény.**

A város részére a következő tételre szükséges 600 köbmtr. esz- és 600 köbmtr. téglafa szállításának elvállalása iránt **f. é. július 13-án, d. e. 10 órakor** árlejtést fog a gazdasági szék tartani. Kiküldési ár egy köbméter eszfára 2 forint 75 krajczár, egy köbméter téglafára 2 forint 50 krajczár. Bánompénzületeendő 325 forint pénzben vagy elfogadható értékpapirokban. Árlejtési lehet szóval vagy írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a bánompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy vállalkozni kívánó a feltételeket ismeri és elfogadja. A feltételek előzőleg is a gazdasági szék elnökénél, Parecz István tanácsnok úrnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1886. július 6-án tartott üléséből.

Varjassy Lajos, aljegyző.

**Figyelmeztetés.**

Az 1876. évi XIII. t. cz. 84. és 85. §§-aira tekintettel figyelmeztetnek a munka-adók, hogy a mezői munkára csak szerződés mellett és csak is az-n munkásokat fogadják fel — a menyében nem helybeliek — kik a járási hatóságuk vagy községi előjárók által kiállított igazolvánnyal vannak ellátva, mert az ezen figyelmeztetés mellőző munka-adó nemcsak hogy a hivatkozott törvényczik 90. §-ban említett nevelési kárt magának tulajdonítsa, hanem azon kívül a törvényben meghatározta miatt bírsággal is sújtatni fog.

Urbányi, főkapitány.

Nyomatja és kiadja a „Széchenyi irodalmi intézet” Aradon.